

Tytuł operacji: Publikacja: *Kondycja finansowa samorządów lokalnych a rozwój społeczno-gospodarczy obszarów wiejskich. Ujęcie przestrzenne*

Partner KSOW realizujący operację: Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Streszczenie

Decentralizacja zadań publicznych obliguje władze gmin do prowadzenia polityki finansowej, która zapewni ciągłość i wysoką jakość świadczonych usług na rzecz społeczności lokalnej. Polityka ta ma bezpośredni wpływ na kondycję finansową samorządu, od której zależy wiarygodność finansowa gminy wobec jej obecnych i przyszłych wierzycieli oraz poczucie bezpieczeństwa egzystencjonalnego jej mieszkańców. W interesie społecznym jest, zatem monitorowanie kondycji finansowej każdej jednostki samorządowej.

Celem głównym realizowanej operacji jest transfer wiedzy poprzez publikację badań opisujących poziom (i strukturę) kondycji finansowej gmin oraz powiązanie go z poziomem rozwoju społeczno-gospodarczym obszarów wiejskich w układzie przestrzennym. W publikacji zostanie zaprezentowany sposób pomiaru kondycji finansowej gmin bazujący na dotychczasowym dorobku naukowym w zakresie analizy finansowej jednostek samorządu lokalnego oraz przy wykorzystaniu baz danych pozostających w zasobach Regionalnych Izb Obrachunkowych oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Zaproponowany w ramach realizacji operacji algorytm pomiaru kondycji finansowej może stanowić element systemu wczesnego ostrzegania w celu eliminacji sytuacji kryzysowej czy poprawy trudnej sytuacji finansowej gmin wiejskich i miejsko wiejskich w Polsce.

Badanie to pozwala wypełnić lukę badawczą występującą w literaturze przedmiotu, która dotyczy połączenia tematyki kondycji finansowej z rozwojem społeczno-gospodarczym oraz uzupełnia współczesne badania o charakterystykę rozkładu przestrzennego poziomu kondycji finansowej wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w Polsce. Praca ta dostarcza również informacji i istotnej wiedzy benchmarkingowej samorządom oraz instytucjom lokalnym działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców. Chociaż jednostkami podlegającymi analizie są gminy (jest to związane z brakiem możliwości potraktowania rozłącznie finansów lokalnych dla części wiejskiej gmin miejsko-wiejskich), to badane są one przez pryzmat specyfiki obszarów wiejskich.

Pomiar kondycji finansowej gmin powinien być nieodzownym elementem każdej analizy finansowej jednostki samorządu lokalnego prowadzonej zarówno przez władze samorządowe, jak również na szczeblu Regionalnych Izb Obrachunkowych. Na poziomie gminy jest to istotne z punktu widzenia racjonalnego zarządzania finansami samorządu gminnego oraz kreowania lokalnej polityki rozwoju, która uwzględniać powinna potrzebę wspierania przedsiębiorczych postaw mieszkańców oraz pozyskiwania zewnętrznych inwestorów. Z kolei monitorowanie poziomu kondycji finansowej gmin na szczeblu regionalnym (i krajowym) pozwala na zidentyfikowanie jednostek o niekorzystnej sytuacji finansowej, wymagających interwencji w myśl realizacji zasady pomocniczości. Tym bardziej że, ewentualne zaniechanie transferowania środków publicznych z budżetu państwa czy

ograniczone wydatków inwestycyjnych na terenie obszarów wiejskich przekłada się na względnie niższy ich poziom rozwoju społeczno-gospodarczego i ostatecznie na obniżenie jakości życia mieszkańców.

Tematyka operacji wpisuje się w realizację priorytetu 6 tj. Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich, a zakładane cele pracy są spójne z celem 1 KSOW pozwalającym na zwiększenie udziału zainteresowanych stron we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Ideą publikacji jest wymiana wiedzy i informacji pomiędzy jednostkami samorządu gminnego oraz instytucjami nadzorującymi ich kondycję finansową w zakresie prowadzonej polityki finansowej. Przedstawione zostaną, również wzorcowe grupy gmin, których poziom i struktura kondycji finansowej determinują względnie wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich. Tym samym realizacja operacji odpowiada działaniu 6 KSOW tj. ułatwianiu wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymianę i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju.